

0050 ಅನುಗಮ

Stno. 686

యెను: ప్రభుత్వాదులును మోక్షములుపొందినాటి నత్తుకదా యెను. ర
గముదూరముపోయి పుట్టి బానికీమూర్ఖులయినాడెటలెను. నోయిగోయి
మనిష్యోపించుచూసీతలంకి కేవలనెటెను. శ్రీరామలాదేవీసీత చెరవెల్చె
ననిరివిన్నవించలేదా. మరొక్కొక్కో మగువచెరవెల్చెనని సీరివిన్న
వించలేదా. ముప్పాటవదనోమును నోచితి విష్ణుకాంతానోచితి, సం
భయవెన్నలాజివ్యోగావిదుకొనికట్టుకూనోచితి. అడరానీమాట
లాజితినిలత్తుకొనకూనోపమేరగిలెను. అడరానీరాజులతోగూడ
లంకేచేరివెల్చెను. అప్పుడులెల్లంబు అతివేగమునా అన్నవద్దకు
వచ్చెను. యేమోముల్కొనానీతపడిచిను యీలాగువచ్చినావు. మా
యక్కగములుగిలె. వరియడవోలెనెంబడిచీవస్తీవి. అవశకునమ్ము
లుఅడివిలోపలనాకు పెక్కులంకానవచ్చె. లక్ష్మ్యపెట్టకరామ తమ్మునీ
తోడకడగ్గశాగువచ్చె. లంకలశాలలన్ని చిన్నబోయున్నాయి సీత
యేదిరామ్మట. పలుకాలలన్ని చిన్నబోయున్నాయి వనితలేమరల
క్కిరా. అడరాలాల్ని చిన్నబోయున్నాయికాతీలేమరతమ్ముడా. ప
రాతిమ్మొతివిచిచేలంబున న్నివి వర్వతమ్మునడమికి. వర్గశాలావిచి
యెక్కడికెళ్ళకావదిలానయుండుమంటి. యన్న మల్లీమారురాకుండగా
సీతలంపగానేవచ్చితి. కూడినాడెగాటఅసురబుద్ధులుచునువివదదురాఘ
వాట. మృగమువెటచునీవె నేటకుపోగానిలవనియ్యదు బానికీ. శ్రీదేవి
చూటలకు అలగితోయ్యాలేక పోయినవిలుదెస్తివి. వన్నచక్కనిలే
డిపట్టికెద్దాపనివస్తివ్రాయి. హరిబంధితటివాడు ఎంతవిద్యావరుకుఎం
తేనీవారలన్నా. నూరుకువార్తిన వారిలెలుకెప్పుడూయందురా తొల్లి
యేమిచేసినాను. గంధమ్ముస్తూరికలయ మువులచాయ కాంతజా
నకిదేహము. విరళైయిటిక్కిరా రాజహంసలతరుకలికొమలివలుకులు
యెండనానలచూడ యెన్నడువెరుగిదు యేలేశమెల్లెనెక్కో. యెలమి
నోయిగారుమేదినిగోసీత యేదెగోలెనా. అన్నవశము గిదక

లు బసోలుగ నో యానట్లు చెబుగడనో । అసురుసురుమనగాను కల్ప
వృక్షముక్త్యంకం గ భేదమహాదేశో । సురలోకమునలరాసూర్యవం
దులార నుదతికొడవజానయో । బులారముచులారతామరాజనలార
సత్యాగనకృలారా ఛానే గాకాన మాధవేవరిలార భగవదేవదా
నివెల్చె । అతి నీతానమ ఆ పౌర్ణిమ్యము మూరిగిచామెటుచు ।
బా పచూవలీ దా రూమునొడలపై బాలకృష్ణహతుచు ॥

కీలాన—పదేనురా పద్యోన్నేచనగింపు ఆరామామశియే
మామెహో బాగ్యం పద నా । గుండుగుఱుతుమృతము అదిగూడుతు
రామం బాపివచూడెనో బాగ్యమందున చిన్న న్యాయేర్థశాల చీకా
టేమిరా । నేమిలో న నవద్దకనుగూడియున్న నేళము ॥

నీతకోసముచనము చిన్నలో గుండనే సృష్టల మేలగింమా ।
నట్టెననుచుదొంగ నుచునెతుకుదము । బ్రహ్మకలలేమంతములక్క
డజానకోడ । తు తా ఛా వింపగాదొడ నెను । బ్రహ్మకలమాటవిని
అయాధ్యపె లిరిమి అగ్ని కొ న్ను తేవలీ ఆనా తేగిలు ఆరిగింది
నారచీరెలుగడిరిమి । కంఠా ముత్యే గంగ కేకూపంబుమాటపుము
లుదింటిమి । హుటా పిరిగుము గదుబాగురుపు పాకుటాకలహ
న్నపై । ఏమిసే గు ల్లి మనరై నభూదేవి యె డెగుగనియొడ
కైకసంతోషాన కడ లేని హావనలు కరుకె డొవము । మాయవేమే
మునామామయత్రేమునా పటమాయతోసివచ్చె ॥

పంచరాత్న పన్నుహాణినిలపున ఎరిచుబిక్కును ముడిగిచు
ఆకొన్నతపసిఆరామని ఆంపడ ప్టి । ఆపానావ బదు పదిరలలు
జూపితే పడియూచ్చలేపో తి । ఆహులముతోపె పెల్లగింటి రథము
వయరాపెట్టు । కంఠముగోపెట్టెగు శిల్లా కి చె ఆకాళిమంతిఎరికె
ముహూటిదేవతలు చుక్క గదీ ప్తిలనాగ్యచంద్రులుపడకిరిరఘురాము
లంపై న వె నతేముకువచ్చి రావణునిగొల్లె । కి గి రావణుడేవి

నేలచె స్తివినిరథముగూలదన్నెను । యెగసిపోయేటివాళ్ళియేడుయోజన
ములపొడవయినతేయిందు మిదియకానులంకసిరి భూతాలులంక వేల్పు
గలరుగా । వేళుచుక్కావినుమ వెడలెనీశ్వంగారు బంగారుబామ్మని
వినుమా । వంఁభూషణాలునుప్రప్రవర్వతానవేసి నేనువచ్చితి శ్రీరామ
లక్ష్మణులకిచ్చునో ఇవ్వడో యాకబురు తెలియదాయె । యానీత చిం
తించి కన్నీరుదేగాను యాకాంత యిట్లనెను । చందమామచెల్లెలాశ్రీమ
హలక్కిహస్యనుచితలివినుమా । వెన్నెలాప్రాద్దుకువేగం బటువచ్చు
నీతెరోచింతించు । అడవులవిడిచియో యారామలక్ష్మణులు సుగ్రీవువ
సమువచ్చి । హనుమంతుని జూచి యారామలక్ష్మణులు సుగ్రీవునియేలిరి
వారినిచూచియో తారనుగూర్చి మాసుగ్రీవునిట్టి పట్నముగట్టుకొ
నిపదిలొనవలెను అంగధునివేసెను । రెక్కలుపట్టుకొని భూమిపైరావణు
డుకూలగతావేసెను । బాంధిలోపాణాలు పోతుండపుండుమని జానకీదీవిం
చెను । శ్రీరామచంద్రులకు వేగమేటిప్పుమని జాకలాబలికెను దగద
ప్పులుగని దాహములుగైకొని తిల్లిడింపుచుబోయెను చేతతోతాళ్ళ
మిచేసెనుద్రోహాలుచేరచింతలు లేపుగిరిగూనజాంబవలను హనుమంతు
నిలిచియో యారామచంద్రులు ఘుద్రకలుచేతకిచ్చి । జగములువెతకి
యోహానికివిజూచియో యాలంక కేనచ్చెని వచ్చెనేయాలంకసూర్యు
మవీధులు గావనీసులుజూచెను భద్రంపుకావిస్సెబలువైన మేడలు పంఛ
టరుగులుజూచెను చిత్తిరువుసావిళ్ళుపిరిమల్లెశాలలు ఛాకిఁజేళ్ళజూచెను ।
పృథ్వీనిరలె ప్రామల్లెసాలలు వికట్టిల్లజూచెను ఉన్నయివులుజూచి
మిల్లెటిళ్ళుజూచి ఊరింతజూచివచ్చె । గావణుడుపుండ్రో రత్న మేడలు
జూచి రాజ్యమంతాజూచెను ।

నేరేళ్ళుమానేళ్ళవిప్పలకేడలానీతచింతింపుచుండ వెళ్ళెనేరావ
ణుడునుగులుగుర్రాలు పరగ పాలుచప్పుళ్ళు బూరలాతారలాశంఖులా
హారాలుగుడువెళ్ళెను । ఏవేళూఁదనా రాముడసితలచేసి నాడగఁజ

కూలమా । యాయక్ష్మచెల్లెళ్ళువీలుగఁగోడళ్ళు వుండోదనమొదలు
గా । లంకికికిబడబడకునీతచింతింపకురఱమువలపకచెను । నెడబడక
యుండుమివాకనాటికనునాను యేలుమాలంకనీచు । మావదిమాదు
గామన్నించెపలచేము మాలంకయేలవమ్మా । అష్టదిక్పాలకులు కిష్టపా
డాలేక ఆకణ్ణితలపరిగిరి । యీసెనాతెకనుచును యతిగిర్వపడబోని
ఆతణ్ణితలపకచు యూపలుకులూపి అతఁకిప్పునాపురిచేతనుబ్బా
కు । యీదిముఠాకేకేకే । తారమునునాదియోధ్యులరాముడూ
పాలనుముద్రిముఠాద యిగ్రావశయచైవవనించెనేరాముడు । క్రూరు
లనుజూచియో పాపపల్లలల్లినిపెట్టెనాపగులనిను । పతివ్రతనుజూచి
యోపలుమారుడ కింత జంకజనుదాననేను చివడలుతాపించి గుండె
జేసియో డగ్గ ముతో బలికెను

యెందుడిప్రాప్తకూడాఅతివకుండా మహంకాధిదేవక సెను లంకికి
కిదెప్పెను రాం ఎమమ్మచుచునుకులుగు లతలో చూపివచ్చి వారు
తెరువుగా లేకచచ్చటనేనిలదిరి రఘురాముడింపెనా హరుమంతుడేవ
చ్చినీతమ్మనూజూ చెను రామువలచుచు రాజ్యాలుగోరింది రాముల
నీతలైన రఘురాముడందొ ముద్రినీతకిచ్చెను నీతమ్మమంకవమ్మా
యంచుకొనిముద్రి అనుమాముదీరె అన్నువెవ్వరనెను వెరుకటకి
యెన్నడు యయ్యాభ్యయెగువూ యేలగువస్త్రెనన్నా । ఆనానా
కు గురుతుజూచిరి అ పేరుమెవరు । వాలిసునిపులకు మేలుకను
నేను ఇల్లభులబంటునమ్మా । ఆవాయునుతుకు సామంతునాపేరు
నీతమ్మవమ్మవత్త । వాలిజ ఎయో గుగ్గి దేవువరుచగబాబపులను
పదిలము పడింటులు పట్టపురాజులం పట్టిధర్మలుయేటికి శ్రీరావ
లస్థులం పేమానిపొగడగి ఘోషండుతెండ । యీలంక చేరిగొన్న
అరునెలలారంది దిం మొం గోదాచెరుగునిదిసాగండాలుదేయ్యలతో
పొని అనుమన్నుపొనిగా

రాముష్టివాస్తవి పడరానిలవ నలూ పడితిని అనుకుంటేతా, చె
న్న రాదోమన్న చెట్లాలాయంతులు చెడ్డమాటలువుట్టినను, వీంటినీసీత
వ్వు యీ తెలుగుతోచేనే విన్నప్పటివేళమంచి, రాముడ్డాగ్గోదు రావ
ణునిదీసుకొనిలంకకు గొంపోదును, అకలిచేనినూ ఆవస్థయింటినీ అన్నం
లు తిమ్మిచుమీయెన్నగలయ్యాగొమ్మపెను కట్టనాను అతియ్య
మి బాచకి, పట్టితిచ్చిసవాడిపళ్ళుమ కేళి పగిలినవెళ్ళుమన్నా, బిక్క
పండునానుకలపిచ్చితేగాని వల్లలేనేనా కి, ఎక పాడుతి పోనికెళ్ళా
లేన చచ్చగా పళ్ళుమన్నా, యి పగిలిచ్చి విచమనీ పళ్ళు పంటనిగి
రిళము, ఓపలేనుచేను ఓచ్చలేముమమము పొపండుకోనుకొనుము,
పట్టాగడడమ పట్టములుచేసెను పట్టిములవ పురిగె

సమ్మవళి పుచ్చ దాసమ్మవనలు విండలిజాకారఫలములు, కొ
మ్మకొమ్మకు కోకిరాక్షసులుయుండగా గోలుపోలరిగోటకు, కొలరా
చవలంక కోకికొల్లజీకొట్టుమచెరాలంకి, వముచుట్టాతిరిగివనము
లోపోకొచ్చి నెక్కడెబ్బకుదీసెను, పిరికిరాక్షసులు పిరికివేగముతోను
కెచ్చనాకేకజేసి, పిరికితిగదయానలవిగావెవ్వరికి యహంకారపుకు
ఘడిమో, నవతారపుకుషో యెడెవ్వరోకానీ చలనిగావెవ్వరికి నెల
వియ్యదేవరాలంకిశివంపెను లంకపోచ్చెను యెవ్వడో సామంతము
స్త్రీలు జమదగ్నిమంత్రులు ధరిలునియోగ్యులను ముట్టుపట్టనారు
చూతామురమ్మని చూచిపోయిరి

వట్టవచ్చిచయక్షయకుమారుణ్ణి పలుతాపునజంపెను అమాట
వీటానె రావణుమలేహచ్చికోలు లోగోపించెను ఉక్కుగుంటారమ్మి
ఉరవరానీపిడుగ ఉదరకామంటరమ్మి, అగ్నిగుంహరమ్మి అహంకారపిడు
గా అదగ్గొమంటరమ్మి జగతిగుండారమ్మి గంబపుల దుర్గిణంబ
పు సేవకురమ్మ

ఈడుగలనాయకులు ఇంద్రునిమొక నా ప్రకటించెటరూ

తప్పట్లాబూకలాతారలాశంకులాబోరుగొలుపుతుబోయెను! మదపులేను
గులచేతమట్టింలేమనుచు పట్నపూదొరవచ్చె! బలముచూతామని పట్టు
బడహనుమంతుండట్లు పూధరులచే యేనురుకుగోంజిణి ఏ గొలుసులు
వేసికట్టిరేస్తంభానకూ! కట్టరానిన్ననే గట్టిగాజెప్పరాకోతిసీవెవ్వకోరా
యేదేశమునీది యేలాగువచ్చెను యేడుసముద్రాలుదాటిదాటకనుయెం
తరాతోటకాలువలివి జంగజాపేవస్తిసీ! హరిబ్రహ్మాదులు ముక్కంటి
ఈశ్వరులు అంచులోసీవెవ్వజారా- అదినారాయుడు బంటునూనేను
హనుమన్ననాపేరురా! అదిలక్ష్మీసీత నేలదెచ్చినాపు అంశ్యకాలము
సీకు- చిన్నబుద్ధులుమాని సీతరామునికిచ్చి దేవతలచెరలువినుతా! నరు
డీమాతానాకే సీతనిచ్చితేను సవ్వరాలోకులంత! వసుచరుడ నీవంటి
బంటునాకుంటేను ఒక్కడెబంటుచూలు! హనురాజ్యమనక నూవన
కొన్నాళ్ళ కొలచినిలచీముండునూ!

రాజ్యమ్మలోనగమా రాజ్యమిస్తుననీకు నమ్మినావ్వనండు!
స్వప్నంతయేలేటిత్రీరాములాబంటు నిలవనెవ్వోతరమురా! బండుగాట
లుముందుబలువంబునబట్టెములు బాగాలుపిరంగీలను, ఉత్తమాఅశ్వాలు
కొమ్మలేనుగులూను ఉరికేపారిపోయె! తీర్థమ్మసాగినట్లు మూకమూ
కలుగూడితిరిగిమళ్ళిపోయిరి! ములులాడినాడునుమరిమూటవేసుకొనిమం
టచేతాబట్టున్న అమంటమాదింది అడలిందిఈకోతి అడలునూనెనిలచె
ను మైలాస ఈకోతిమంటకువెరచింది మరితెండియికకోకలు! చుట్టిరికోక
లు లోకవాలమునిండ బాకిబోరునిండను తోడినవి పడుగునతోవులు
బట్టిరి తోకమిక్కిలిబెంచెను పట్టుచీరమంచి పాణీలుగుడ్డలూ పతకాలజ
లదారులూ! మేలగునమొగవారి శాలువలన్నియు దెచ్చి చమురుముం
చిజాట్టిరి! అనరాధముదేవరా సరిపోయెచీరలు ఇక నెక్కచీరవేస్తి సీత
చీరాయని రావణుడుదలచితే అపుడు నాతోకముడిచె! మట్టిందివధివడి
ముందరాలెండి మునుగొండగీజంపెను! దిష్టిబాటూనుంది మట్టింది

నిలచితే దిక్కులకు వెలుగాయెను. అంక కాల్చేకొరకు మూలమూలలకే గిస్తంభాలకడనిలచెను. మానుమీదానుండి వాలాముద్భిజ్జితే మండిపోయెను పట్నము రావణుడు తనవద్ద రాక్షసులబిలచి యోలఘువు చూడుకొనితిది పట్టితెచ్చిసభలముడతజోరెగాని పట్నమంతాగాల్చెనూ చిత్తరచపుట సిరిమల్లెచాలలు లక్కటిల్లేగాలెను. ఒప్పైసరిరలేహొకమంచిమేడలే పంచల్లేగాలెను ఉన్నతావులుగాలె మిద్దెభృగాలె వూరంతగాలిపోయె సన్నంపుమిద్దెలేక కచటరుగులుగాలెను.

రావణుడుయుండెటి రన్నమేడలుగాలె రాజ్యమంతాగాలెను. దాశీలుగొందరు కోకలూబట్టుకొని లఘువులోపలకొచ్చిరి నూదిక్కుసొక మూలంకమాలలమని చేతులెత్తుదు మొక్కిరి అన్నమ్ముచేతబట్టి అతక నేతుకమని యానతిచ్చెనుయప్పడూ వెళ్ళేనుహనుమంతు వేడిని చల్లాచూమనినిలచె అంబుధివడ్డనా వేడిమోహనికేయమటలేక వెనుక జేసుకయుండెను, సంతసంతోషమునా సముద్రజేతెంచి చల్లాచ్చిపో మ్మానెను వెళ్ళేనేహనుమంతు వేడిచల్లాన్పుకొని నిలచెజానకివడ్డనూ మాణిక్యమునీచెంగు మరికత్తుమిమ్మా మారుజాగులుచెప్పమీ! దీనది నాగఁడాలు దయ్యాలతోపోను హనుమంతుడెచ్చనయ్యా! రావణునిజంపివేసి రాజ్యమంతాగలచి సన్నతోడుకపోమ్మను! యానవాలందుకొని సంతోషమూన హనుమంతుడేతెంచెను | సంతోషచిత్తుడై నదిదాటి వెళ్ళేను సుగ్రీవునకముజొచ్చె, అవునయ్యకపిరాజ అనుగోసుగ్రీవు వచ్చేమేంట్లుడు, మీకునుంచినపట్టు మీయాజ్ఞ లేకుండ హనుమంతుడార గించె, కోపముతోసుగ్రీవుకోపగించిలేచెను కొబ్బెడననిపలికెను, నాజ్ఞ దప్పినవాడు అల్లుడనవచ్చునా అడిగితేనేనిన్ననా, వెల్లినాకార్యములు జయమయ్యెకాబోలు వేగమునరావచ్చెను, రావోయిహనుమచ్చ రామ చంక్రులకూ వివరాలువినుపింతువు, అడిగినానేనలకు చెప్పకాపోతేను అతిగడ్డకడనందును, యింకఁటాగిడలు యిత్తిడివిరునులు పీధి పీథుల

యందును, కించుకట్లగడలు కత్తులంటిపాతలు కోటకొమ్మాయందును, మల్లెపూస్తూభాలు మాంకిక్యదీపాలు మాపురేపు వెలుగును, యేవేళ కొత్తాయుగస్తదియగుచునుండు యాబయిలక్షలయూకతో.

లంకలోకొన్ని రావణాజ్ఞాన్ని అక్షియకుమారుని జంపితి, పట్టపడ్డాచోట భయమెంతి లేనయె ప్రాణములయెల్లండెనో అప్పున య్యహుమంత ఆపుంఠివాడిపూ అప్పుదానుగ్రీకు, అపరసంతో మాం భటవర్గంబుయిప్పించెనేరామును, వారధికట్టుడి సేలనుపిలు వండి పోవలెనులంకిపును, యాబవంతుని సే లోవిశ్వోక్తయున్నాడు సే లవియ్యసేదేవరా, యేచుగుంబురాలువెల్లి సీకున్నాయి యేటివంతు నగట్టుడి, నముద్రుడుచేసింది వగవానిగూడెంబ సంధించెనాబాణమా, అప్పుమనముర్రుగుగడగడావగుచు మొక్కిముందరనిలచెను, దిక్క మాకెవ్వరూ దీవులనుకాయండి పగవాన్ని కానుడేనా, అదిగోను మ త్స్యమూ వారధీకానియిది కోటకొండలమింగెను, ఆకొండలువేగని లున్నయందుకొని వారధివానిగట్టుమనిగి, హిమవంతపర్వతము ఇంద్రానీ లాచలమువింధ్యయువంజవనీ, ఘనమై కైలాసగోవర్ధనాగి మహామృగు పర్వతాలు, సేతుసేతగామ సిరిసేకొండలు చేరవేసిరికొండలు, యా లవ్యములుచేసి యలసిన వారయితిరో యలసినారోసేనలు యరజేత కొండలు య్భటుపారవేయపూ నటుముఖములీలయ్యూ, సంగతులము మనమునరిపోయెహనుమంతి సీకునాకుభేదమా, పదిలముగవారాధిబం ధించికట్టుడి పర్వతంబులుదాపుడి, ఏనూరామక పాడవువెడల్పుగలవా రగగట్టయా విధిమనుమనాది యన్నతోనిట్లనెను, నీతబట్టగాన లంకచె దుతుందని చిన్ననాడెప్పునా, వారిబంటువచ్చి వనమెల్లపెగలింది వన పాలకుబంపెను, ముక్కుంటివియిది యాగీశపెట్లాడి ముచువు జన తునియంటు, రాటగినివధియింది చుప్పనాతిముక్కు చక్కగాచక్కగా మురిచాడవా, చతుర్భుజములుగలవచ్చెడుచేతులవాగ్ని జేరదీనుకనిలడ

వా, పగవానినాడదపలుమారుడలచేపు నభవారుజూడగాను, పరమా
 త్ముడిచ్చిన వరమునాకున్నదనిపాద మెత్తుక తన్నెను, తాకొవ్వరాజుకు
 తన్న సేమాతల్లితగదనిమాటలాడెను, తేగిరలేడుః నివేళిగుణమోగాని
 బ్రహ్మచారినిచాలయా, కొన్నాళ్ళకూతలనుకుట్టుబడిపొగాను కొడు
 కుయెందుఃతన్నెరా, యాదిరాముచవిష్టు నీతలక్ష్మీదేవి నతిజ చెరివిడువ
 మంట, కొట్టెనుయోగిల్లి కోపించెనేన్నపొన్ననుచుపారిదోలె,నతిభ
 క్తితోడనే రామచంద్రులు యాలంకరిధిపతినెందును, శరణంటి య
 యోధ్య శూరిపశరధరామ నకలజేవులరక్షకా, మాయన్న తావని
 కపరాధిపైపస్తి హరిన్నకాపుమనెన, తగబాధలుబడ్డ నట్టికిటికుండే
 భృ తిట్టికించినగ్రాసెలు, పగజేతిలోజక్కె-వట్టివిడువగరాదుగుట్టుదెలియ
 గవచ్చెను, యెందుకుమనమాట విడియారాజుకు తెలుసుకొనర
 మ్మా! నేను యెందరుజెప్పిన యేలనెరుగదుబుద్ధిసంగదుడ తెలిసికొమ్మి
 యెలుగు చర్మముదెచ్చి వేపారగానాకి యెన్నాళ్ళకతికినాను, సంత
 సంతకు నలుపు యధికమవునేగాని యెన్నటికితెల్లబడదు, ఈరకపుచ్చ
 ముదెచ్చి నెనుంబద్ధమవేసి తిన్నగాగట్టితెను, సంతసంతకు జవుకుయధి
 కమవునేగానియెన్నటికితిన్నబడదు, గువ్వనట్టనుదెచ్చి పంజరములోజెట్టి
 పాలుబోపించినా, నదియేలరామరామాయనిపలుకును గువ్వగువ్వ
 మానున, వేపజెట్టుకుయెంత పానకముపొసనా యెన్నటికి తియ్యబడ
 దూ, ఎందరుచ్చెనా ఏలాయేరుగాబుద్ధి యంగదుడు తెలుసుకొమ్మి,
 డామ డామూమనుచు ధగధగా రణభేరి తనకుతామోగును, గుబులు
 గుబులూమని గుండెల్లబడరుడదండొచ్చెదేవరా, రావణుడు రత్నాల
 గద్దెపైమృగ్విపడెంకంతభీతిలెను, రాయభారమునేడు రాముడంపినా
 మ సంగదుడు తా నెచ్చెను, ఊరకొండిమీరు ఉద్దండలారా యెచటి
 కెవ్వరుపోకుడి, యేమీరామోనరుడ వచ్చినపనులేమిపూరియెవ్వరిం
 పుకు, నన్నుతోకనుజుట్టి నీరధినిముందినా అవాలిగుతునినేను, నీలంక

గాల్చినాపినుమన్నమాటావ అంగదుడునాపేరుగా, ముందుగవచ్చిన
వాడ్ని గుడ్డతోకనుజుట్టి ముచుయేడువీధులూను, ద్విప్పిశృంగారిందిహ
రిదోలినాము తిన్నగావారయోరి, వొంటులేమిబలిమి బలము దెచ్చుకో
టోరిరావణుడా, పలకుంచవిరగిగా దమకించివలికేపుతిగువ పొందిన
బంటువు, హాకించమావద్ది అనుదుడిములువుంటె ఆపదలుపాధిం
తుమూ, రావణుచెక్కిలి అంగదుడునొక్కను రావణుదంతాలు చెదరె
ను, మకరిక్కిటము నాగ బెత్తముదెచ్చి రాజముందరిదెచ్చెనుజేర లేనను
కొంచెట్లగా కేమానశాబాసువ ప్రియమృ, పాఠిష్టిరావణుడు పాపాత్ము
చువాడు పణిసంపాడాయెను, చిన్నబుద్ధులుమాని సీతసంపాడాయె
యేమిసేయ దైవమా, కొడుకులై గిరిపొట్టకొవ్వనుకండ బెరికెదను
వేతునోపగదీర వెడకో పముదీరజూడ కెన్నడుకలుగుకో, దూలంటుజేత
మండోదరికొవ్వయిష్టిలచక మాతినుతా కబిరీరఘురాముకండ్లై జేసి
జగములన్నివణకెను, ఇహములు ఇంకను జగములుచెడును వక్షులుపారి
సోను వైత్రమానముభాదు వెన్నెలలు పరిపోయిసేలందరిబిలు పుడి, ఆది
వారమునాడు ఆయత్తపడిరండి ఆలంకిమీదనేను, కదలెనేరఘురాము
జయమచుచురణభేరికొనకుతా నేమాగను, గంగవడిదాటిరి గల్లపముకురి
కిగిరిడిలెత్తిఃమూకలూచి త్రువుబాకిలో రత్నాలశయ్యపై రావణుడు
మండోదరిపరగ రావణదేవి పవ్వలించిలేచి కలగంకిననివలికెను, యే
మికలగంటివే వెలధిరోడప్పవే సీతేమిగలములు గంటివే పగరాజులాత
తలువిరగకలగంటినా పణతిదక్కగంటినా రఘురామునీబలమునుమీను
గుణనిగంటివారమణదక్కగంటినా, మాతృవంశమువారు మణగిరనిగం
టివామగువదక్కగంటివా శత్రువంశమువాడు చెదరగనుగంటివాచే
డెరక్కగంటివా, అర్కవంశమువారు మడిగిరనిగంటివా నతివ దక్క
గంటివా, అర్కవంశమువాడుమడిగిరనిగంటినా నతివదక్కగంటివా,
పరరాజులాతలలు పరిగెననికావయా పణతిదక్కగాదయా రఘురా

మృగుల సేదలొనగా వగడల నలునువచ్చెనయ్యో భూమిముందరపె
రిగినవాడు, యెనుబయిగొట్ల వెలుగులరాజు జాంబవంతువచ్చెనయ్యో
లంకమూడుడుస్త్రీచుట్టి లంకవాకిటను లంకిగినిజంపిన లంకజూడగా రో
రంగము పెరిగిన చింకపడి హనుమానులువచ్చెనయ్యో! పువ్వుపేరే
జాజపువ్వు పురముపేరే అయోధ్యపురము । అంబుపేరే రాక్షసవయి
వారిపేరేనాగబాణము । దేవిపేరే నీతాదేవి రాజుపేరే రఘురాముడ
య్యో । అంతటసంతట కొలువైయుండంగ నెత్తిరిరఘురాములుఈటా

యుద్ధ ప్రారంభము

కదిమిన్న లోటిపిటలు కాలుబాణములుకలసివచ్చిరియెవ్వరూ
యలవాటికింకినీ కాశదేశపురాజె గంధమాధనుడు దేవ యిహ్నుడు
కొట్లామున్నూరుజట్టిలు యీవచ్చువారెవ్వరు! మౌరకన్నులవాడు భేభి
నేరాజ సుపేనుడు దేవరావల్లకిలు యెర్రగొడుగుల సేదల నుర రాజు
నుయెవ్వరు అరవయితురురాజ్యములు యేలేటి నీతుడారావచ్చెను
దేవరా! పాటిరేవామెనూ యీదుగొనివచ్చి పట్టజాలరు. లంకకా
యీకడిసీరంత యేరురై పారెనూ యీవచ్చువారెవ్వరూ! గూడయిన
గూడాడగూడ మాన్యములకు వెలుగులకు రాజయితడు । మంతరించి
వచ్చిజాంబవంతుడును వయిరిలవయిరియితడు ఏవేళజూచినా పూసినా
భారవలెదులుదీసినకత్తులు! ఏవేళజూచిన్నాడండులోనంతాను రాము
డన్నద వాక్యము । తరతరమ్ములనుంచి గానమ్ములిచ్చితె కొలచేరు
రాఘవులను । సేనావగొడుగులూ కుక్కలచిరుదులు యెత్తివారెగొ
డుగులూ, యెత్తిపెట్టగజూచి కాకబడిరఘురాము గొడుగులన్నీ వేసెను!
చల్లెనీమనలంక తేమాననుండ్లగా చేటుచెచ్చెనలంకకు । వేడిబాణ
మున్నీ యొగసేనరావణుడు యేరులన్నీయితెను ! ఆకాశముపాడవు
యీనవమ్మునుండు అగ్ని చిత్తుడువచ్చెను । మెరిపించిరాఘవులు మేకు
కాశముదోడగి అగ్నిచిత్తునివేసెను । నకలబాహుడుఅంగణహాము

సనచ్చితముగ మేకెప్పెను । అఖలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా చక్రధ
 రుడుమొదలుగా, రావణుడు తనవద్ద శక్తి బాణముదొడగి సేనబోసడవే
 సెను । గఘ్నరామతనముడిదట బాణము దొడగి రావణునాడవేసెను । రావ
 ణుడు తనవద్ద శక్తి బాణముదీసి లక్ష్మణునిపడవేసెను । హస్తములబట్టినా
 విల్లులంబులవిడచెనేలక్ష్మణుడేనర । ఆసనముఖముజూచి శ్రీరామచంద్రు
 లు మూర్ఖులుడనిచెను । ముగ్ధివునుషేణుడంగడుడు బారిబవుడు హ
 గుమఘుమా మొదలుగా సౌమిత్రినికాచుమనుచు శ్రీరాములుతమసే
 నకప్పగించె । రావణునిహియంతియుగ్రుడై కల్లోచనుడై రాముడు ।
 పోరాటవిడిపించుననుచు శ్రీరాఘవులవిడిచెగాఁబునిమీడు । కాలా
 గ్నిసహాయమైచలరాములూహిష్ట బాణములకోర్చితేకా । పారిపోయిలంక
 బొచ్చె । రావణుడు తనబాష్పములుకుండుగాను అపుడశ్రీరాఘవులు
 తమసేనలజూచి చెప్పయులుకురియగాను । పడియున్న సౌమిత్రిజూచి
 కడుకోకమునవిలపించగాదొడగెను । ఈరావణధ్యమునయుదభూమిలో
 నిచ్చెట్లువచ్చెనుకు । మమనాట గూమేంపునిదహిరశిలుతను పడియుం
 డవెన్నదూను । వెనుకనుంటేకాని మొదట చెన్నదురావు తొడి మీదికి
 పడివి । కైకమ్మనరములు దశరథుడుమహ్మకుగ కార్యములువేరాయె
 ను । అడవులకపోమ్మని లన్యాయమే జేసె అన్ననీప్రాణములకు । హం
 త్యుగావీర అనిపించెనుమారు హసోదరుడయనుచును । శత్రుసంహ
 రకా సౌమిత్రినందనా ఆధారయనిపించుచు । ఎన్నెన్ని జన్మల తపసు
 లాసీవంటి ఆశ్మసోదరుడుగలుగు । వొంకించరానిలక్ష్యమణి సీతవంటిస్త్రీ
 దొరికించవచ్చుగాని । అరణ్యవాసములు అవనిజకు తనకూను ఆహారని
 ద్రోలేకా । ఇట్టిసహవాదరుడుతన కెట్లుగల్గునూ యెన్ని జన్మములకైనా
 జడలుగట్టితపసు చరియించినవుడు చాలించిపోయెనవా । జడలువల్లక
 తపముచరియించి నీవిభుడెంచుబోతివిలక్ష్యుగా । తనచెట్టబట్టకొని యు
 ధములోనిను గోలుపోతినితమ్ముడా । భరతపట్నముగట్టి పారిపోదలచి

తిని పగవాణ్నిగానునీకు ఉష్ణకోసమువచ్చి సుగ్రీవుడానేను కర్పూర
 ఘోషంబుపొంది అతివకోసమువచ్చి బాంబవంతుడనేను అవలంబిగోలు
 పోతి ధగఃకినుతకోసమువచ్చి నీలుడానే పురు లమ్ముణ్నిగోలుపొంది ఏ
 లోకానికొకటివ్రాతమ్ముడా అలోకమునకున్నా గొంపొమ్మిల్లక్కణా
 కూడిన ప్రియమము కూడియుండెదధమ్ము । నిన్నవిడచియొండుడిను
 నీలువధర్మములేకుని వేంట్లవచ్చిదాను । నన్నువిడువాలేక నాలోడ
 యవపులకు దనుడెంచుచ్చితిండి । ఆయోధ్యనేనెల్ల ఆరాజ్యమెల్ల
 ను ఆశ్రయిచేసెనెల్లను । అటుగాక ఆయోధ్య తాళుచుంటేను ఆవృజ
 లకేమిందన । నరుపులకుమేమందు కూడిచదివితోడి చెలికళ్ళ కే
 కంకురా । తల్లెలు కొసయ్య కేమందునేనపుడు కైకమ్మకేమందు
 రా । శత్రులొక్కొక్క నూముక్తికేమందు యెన్నె జెప్పెంపెరా ప
 చ్చభాష్యులుగదా యెరుగును సుమ్మికోపించి పన్నదిట్టగా । శత్రు
 ఘ్నముకోపించి నచ్చేమిదిట్టినో యేమిశేతునుదైవమా । రంగైసము
 త్యాలరేమదొడ్డి రాలోన్నొడిగెను । మాణిక్యభూషణముమరచ
 లుచుచరాక కెరుచుచుచుయందుచూ । యికనాకులంకేల యికనా
 కుయిల్లేల యికనాకునీరేల । యికనాకువనులేల యికనాకురణమేల
 వికనాకుల్లియేలా అంగదుడునీలుడు గంధమాధనుడనూరాను దగ్గర
 కొచ్చి ఆరామలూ అతి శోకింపుచుండగా అనుషేచుడు బలికెను । ఈ
 జీవలోకనారథముకులో త్రవమీరు యింతిశోకింపనేల । ఒడలునూ
 వ్లముగలదు ఉచ్చివీకన్న లామెరుగునెప్పుగనున్నవి । వాస్తవముల
 లోనలా నాదిబాగున్నది । అఖిలాంశభయములేదూ ॥ రక్తములుగో
 లలరికాళ్ళున్నవికాని రాజే దిభయములేదూ । స పూణాచంద్రునివ
 జ్జెండ్లును ముఖమతేజము వాడమీ । గండమోగాగ్రజూలత్మం
 కిప్పుడు ఓషధలులేబలమీ । అపు పురాజప ఉత్తరానాగద్దుసామి
 ల్లికిలేబలమీ । అలగ్యమెముక నోరామచ్చుడదా యాపధము

పంపుటా! అపలుకులువిని అప్రసవము శ్రీరామచంద్రులూ అవుడు శ్రీ
 చి॥ అంజనేయము సేందగ్గిరకొప్పు నిలిచియుట్లుపలికెను । అంజనేయ
 రమ్మి వాయువంశసవేగ వానుమంత్రులగుట । అపరూపనంజనేయ ఉత్త
 రానాగద్గు సామిత్రితేజాన్మనెను అటుగాక హనుమంతు నిప్రమాప
 లి॥ అబ్రుబంధుపయ్య । ఆయుసులేజన్మ పొన్నానుచుచిచి అశీర్వచ
 గ్రహుజేసెను పామాన్మికామొక్కెనుగునాగుజెంచివర్వతా లేదా
 తెను! అపముద్రంబుదా అపరీలదా॥ అతివేగ పంజనశ్చేను! హను
 మంతుగవనా అతివేగచిత్తుడవేగ నుపహాసా! కానేమిగాను
 బుద్ధిగాబంపును కడువేగయద్ధుడుగా । గిరిమితా! సామిత్రిని బ్రతి
 కించుకొందుని పొంగుచూ నానందంబునా! అచ్చటాపంజీ కలుగు
 తూచున్నాది అచ్చుకీసెపువెన్ను । ఆదికరమును వి శూనాడుగునన్ను
 యుండుటకుకరుణ! పి! ఆవాయునిదనదు నారకదాటునూ అంతటవ
 ర్విత్తుములు । వ్యసములు వికారము పంజనా శమలోను వాగుదరిపో
 యెను । యంతున్న వెండిభమింకవేకునా సంతోషి వెహగుటా ।
 సంజీవీచలేక అతివేగచిత్తుడై కడువిచారము బొందచూ । మాస్త
 ములుముచుచుకొని ఆపర్వతాత్ముని బాధపడొడ గెనంతా । ఓపర్వ
 తపురాజపరమకళ్యాణిని అప్రవిధమృదుజూపుమా । సంజీవకరణమ్ము
 సంధ నకరణమ్మువిలసిల్లుకురుగానినీ! నంజనేయహితముగ అసిన్నాగొండ
 లూ అడుకానూరకుంటె । అడిగినానెరుగినా శూరాభ్యుదయగున శూరా
 కమంతునిపునా । పెద్దపెట్టుచెట్టె పెల్లుపెల్లగించె సంజీవవర్వము
 నకలలోకాలకేలయిగ రామనిబంటు హనుమంతు నాపేరుమీ । పేరు
 పర్యాయమామెత్తువచ్చెను తమసేరదగ్గరికిని । కానుపదమాదికి ప
 యన్తమాచున్నాడు విల్లుచులుదెన్నెనే! పెద్దనాడు దాను జాంబవం
 తుమాను వద్దనుచునిలువనాపేరు భానుడుగానునుమీ । పర్వతపురుషు
 దుచ్చాగించుశ్రీరాముతో । వెన్నుకుముశ్రీరామ సంజీవవర్వము మా

నామంతుడే తెచ్చెను । కోపముచాడిన యొక్క-బ్రాహ్మణు నేలదించెను
 గామును, గుఱువనమొనరుగి యొక్క మధుని యొనరుచును
 సంకీర్ణరగామం నుభానకిరణదాత్రీల యొకరితో అమృతభవ్యము
 యొనరుగి నేనామవర్తి రామకృష్ణుని యొనరుగి నేనామవర్తి
 గాను గలిగెదెక్కడదేదో ॥ ౧౦ ॥ రామకృష్ణుని యొనరుగి నేనామవర్తి
 బ్రతికి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 వచ్చెతి మోక్షకీర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 విద్యామయమోక్షకీర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 నాధిపతియై యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 నేను ॥ యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 నేను ॥ యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 గాను నేను ॥ యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 లక్ష్యమును కీర్తనాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 క్షుణ్ణి వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 లక్ష్యమును కీర్తనాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 దుతాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 మిమలమోక్షకీర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి
 లక్ష్యమును కీర్తనాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 లోకి లక్ష్యమును కీర్తనాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 లక్ష్యమును కీర్తనాచరిత్రా వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 జిత్తురాను భావమునాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ వసుధలనాదాకీ
 లోనివిధము ॥ ౧౧ ॥ యొనరుగి నేనామవర్తి యొనరుగి నేనామవర్తి

ను । యదప్రలూకాయనూ యద్విదాదికౌన్యసమయశ్చకాయతటావ
 చెను । ధీన్నయనబాములువిసదయపవదీమూగ యశ్చకౌవులూ
 లూగిలవణాన్మలే నోకలయలభుమయనచ్చిల్లిపలి వెంట నువ్వి
 రులేక శ్రీజానకినిదెనై యుమ్మననువచ్చెరా । కుడియయోక్తి ము
 మానునిచెగు నోనెస్తురాన్నను నాయకలమందరా చాచిసోపై
 యొక్కడికిపోనెస్తును । ఎగుకొమ్మరాయ నాలంకపట్టమ తవదూ
 రాసిస్తా । రాఘవంకమ్మ తోకియెనానామయిత యుమపచ్చెను
 యొక్కడబాణములే బట్టెబడుచేనాను నుకానుపాదెన అకలమ
 విటానే అదిలనూరావణుని రెన్నెనుచెచ్చెను । కుంభంబుకామీ
 రు నివ్రాసాలేపమి అంతిచ్చెప్పడు । యేనుగు గుర్రాలు తేల్పించి
 కప్పుకు యెక్కించి మడిచెదగా । నిమ్మకర్మదేవుని సేమలుగావించి
 చిలకొండబోకవుకు । నిమరజాయా చిన్నగిక్కుడనికలభాణుడు
 పే ౩.

కుంభకర్ణుడూచి కుడినాబలములు నుండెచెదదగుబోయి
 ఏనుగులుగుర్రాలు పూర్ణలేగున్నాయి కుంభకర్ణు ధాటికి శ్రీరాము
 రాచొన్నజోడుగం పోయె కుంభకర్ణుమయభంజన । గిజాపిఘరా
 మకుంభకర్ణుని యుమ్మగుడ చెకరానొట్టెను । కుదేవస్వామివలె
 నాను యప్పమా కుంభకర్ణుమూలెను । యిల్లిపకీలను సచ్చెవలె
 వేసిక జొన్నలక్కడె । కింతుకీటమూవ కడలెనుదంచెను సెల
 జాసుగ్గిసో । భువికీటమూ పట్టాభిషేకిమి రమురాముడే
 గలిచెను । బలువలుముత్యులన్నలగ నెచ్చె రావలె ముడోకరి ।
 అందుకొని శిఖిల్లి లంగుడును ఈచ్చెను, రావలె చావమెను,
 రావ్రాయి యికికే, రావ్యలల్లాబోయె రఘురాముడేగలచెను । యను
 దగణమాకాళలు నాయకులు బచ్చిపర్వమితగలిచెను । నాదీయ
 న్ననుగానుక కూవలచ్చెన నాతల హేలానువేల నుచ్చికితాను

నామోదయగాఢాది రాజమును లేదెవచ్చె. మానోక్యమూడనామోదయ
 తానె నామాటకరిశాయకె, బంగారుపట్టిపావబామలెనేపున్ను పడక
 నావెంటరావె, విధవిధపరికరములు లేకుండమాతండ్రిమనువువరముల
 నిచ్చెను, పట్టంపు దేవిన గుట్టుజెప్పుకుందు మాటమంతులకెల్లను, మే
 లయిన గుండామునేలా ముద్దించి చుట్టుచుట్టునుపారెరి, అమరులుకా
 వనుకు శూలముదెసికొని నేలవైకోట్టెరి, కోమలారా రఘురాముని
 కిరియను కొడుకులయి ఏలేస్తెరా, కోవ్వుకోవ్వలదిని గంగ కేగూవ
 శ్చ కొండకొండలనుంచగా, తనగాతినగా పల్లెపషమెక్కెనామీకు తి
 రిగోమల్లవ స్తీరి, నాచేతిలోపచ్చి ఏడకపోమరుగాని నమ్మకొని చెడేవా
 కుడి, వెండిభాదూమీలు దేనూరుకోట్లు భమవిరణభేటలు, కంఠగూ
 దుర్దులు లక్షకమ్మతోరాసిరాగాను పెనబూరలుమోయగాలంకపట్టు
 ముత్తలోపగజంపు గొడుగులూ నవరత్నమారన పటమువింజామరను
 రటి నందుతూనపును పట్టుగొడుగులుపట్టిరి రథధముల గలిపిరణ
 రంగవీటిలో రాతుల్లిద్దుపోయిరి వెనుకముందరాను వెములక్షకోట్లరా
 వనునిలడ్డకొనిరి, తప్పించుకొనిపోయి పాతాళమందూనాయుధముయె
 త్రెను నీకోనమూ, రణగోలుళాయగా ఊమునన్నాకుండతుంగ వేసె
 నురామునూ, కండరామునిముఖము పొందుచెనటలుబుట్టె కరములువ
 రగవొడగె శ్రీశనుపోగా శిరసు మొలచుచూయుండెను, శ్రీరామచరి
 త్రులినే, ఏమాయ్విషయన్న కెన్నిమాయలుగలవు యెన్నటికి చావు
 లేదో ఆదేవరలగొట్టి యప్పులములేనవుడు లేచ్చుకన్నాభివద్దాపట్టు
 మనియున్నాము హేరామచంద్రుడా నమ్మకమ్ముగ లేగవేయుహా నా
 శాయుడాశ్రయము బంధించెరఘురామ్మ నాభికే లేగవేసెను, గుడివిరిగ
 బుద్ధిలముగూలె నాచందమనగూలె రావణుండవుడు, బంబువూరా
 వాడు బావుపోగులవారు దండురాగాకొడుకులు, బట్టభేద్యుని విడిచి
 నాభిపట్టె నీవి యెందుకుబోతివి రావణరావణముపోయెనని ముండోవర

మనములనుకొనివచ్చెను, మహారాజ సేనంత నిమగ్నమై యుండి
నా యొడుగులతో విరావగా పదిహేనులునేకుదిగువపొయ్యి దేవనివయ్యది
లుకేలడలెను నేలకడకుంటెను వాడలునత్తునని పైదీనుకేనుడలెను,
ఈదువనానందులు ఈరాజ్యభోగమును వీటికెవ్వరుకలలో, దయలే
దుమీయన్న దగ్గరకుచేరవూ నీకుమార్తెలియవ్వయా, రఘురాముతో
తెచ్చి యున్న నీదంపి స్త్రీవియడలంగి నీ కేటికి, వానరాబలమంత లంకలోకపు
కపోకుండ నీవజ్రాదుమీ తొడిగివరములు నేనువంపురామామెను
పోదాముఅయ్యోధ్యకు అత్తగా ఈపట్నము విభీషణునిపుడు భార
భోసిగట్టుకీ యెంతయల్లాయిను నెడబాసికడువాయునీతమివ కేలననను
యయోధ్యమననీత అయ్యోధ్యలోనుంటె రావణునివంపనేలా, దేవేంద్ర
దేవతల చెరవిడిపించను కానికజ్జించెను, భూమిపైబుట్టినా భూ
కాంక్షతుజాడను భువిలోపల లేదుగా ననకునింటపెరిగినా జానకినియా
డను జగములోపలా లేదును యన్నలోకెప్ప జానకిని దెప్పుని చా
రులనుబంపెను చారుల్లుప తెచ్చి చేమొక్కి చాచుజానకితో నిట్లానిది
రావమ్మా జానకి రావణుడుజచ్చెను రాజరాజాయెను, చింతమాననీత
నంతోషమునలేచి రామువద్దకివచ్చెను॥

సీతనుజూచియోచింతించి శ్రీరామానీతవద్దనిబలికెను, ఆపలుకు
లూచినియతివమఃఖంపును యగ్నిజ్ఞోత్తునుగాయుమీ, మర్రిగంధమ్రా
నులు గుగ్గిపుత్రపులు చండనపుత్రపుల్కును భగభగమండగభూదేవి
మాతయూ గంగన్నానముజేసెను, పరమపతివీత సీతమంటలోజారగా
నే పారిజలధులాయెను, ఈశ్వరుడు భ్రహ్మదేవేంద్రదేవతలు ముఖోక్తి
టిదేవతలు ఆదిలక్ష్మీసీత భావలేతెయిస్త్రీ, కనుమానముంచకయ్యా,
ఆదిలక్ష్మీవల్ల నోమములులేవని అందరునుబలికిరవుడు విభీషణుడు అతిశే
గిరమ్మన ఆనతిచ్చెనక్కడా, యాచరించేదియనమ్ములోచని ఆరగించి
పెప్పుకీ, మాతండ్రివరములు మాతల్లియ్యక ఆరగించానానను, గనకే

నలుకెల్ల సౌమియ్యమిదేవ అరగించివల్పున, అపరసంతోషానంతర
 సింహము కేసుమిసెప్పిచ్చెను, పాలుమెగునెయ్యిపాయసపుణ్యములు
 పుష్కరికలవచ్చెను, మున్నెమునునావారిదితాబాగుముగొనకలమును
 వడ్డిచి, అంకమునందు అరగించి తేలికములుగడలెను, రూరపు
 విషియుములు విడుచిరసంకొని నాచుముగియుకడలి, నాప్రాముహ
 నునామి యాచి, సుగానుయయోధ్యునెల్లెనిగా, వడ్డిపానియంబలి
 భుగిశితిఘ్నమును చెప్పి రివ్వరిచెను, నామేముగాను హ
 గుమితువును మయోధ్యునెల్లెను, నేనుదావచ్చిరి నీశశ్రీ
 రాములు సంతోషమునెల్లెను, యారనంతోపా బంధుపచ్చలా
 పసిమిచ్చెనుభరితుడు, కన్నగడచేటివారు కస్తూరిప్రాజ్ఞలేటివారలు
 యంగనలు అంతాను శృంగారించుకొని బంధుపచ్చములతో రం
 గయినముత్యాల హారతల నిచ్చిరామునికి, నీలకును, కియిరవ్వ
 వరమును నమరెల్లికిచ్చిరి కిప్రసాదముజూచిరి సౌమియ్యమునెల్లెము
 లనుబాచి సంతోషముననుండిరి, యివేగరమ్మనా పట్నముగట్టిరి
 రామచంద్రులకు, పదివేలపండ్లసరరాజ్యమునెయుమని బ్రహ్మతా
 దీవించెను, పద్మినాథునికి పరుసతోడను రాము కట్నములిప్పించెను,
 కాపుంగుబండ్లకరణాలకందలికి నాట్యకాంతిలకిచ్చెను, నతులతో
 గూడను సౌభాగ్యవదని సంతోషముననేలునూ, వారివారిప్రాముల
 కు వారందరే వడ్డిలు చుండిరిభుడు, నూపాటపాడినా విన్నవారి
 కెల్ల విష్ణులోకముకలుగును, విరిసంపదలనిచ్చు శ్రీరామచంద్రులు
 వయకులమోహుచు.

అంక ౧౦ యాగము

సంపూర్ణము

వృత్తము

బ్రహ్మచారి	2 0	అపహరణచంద్రకాంత	0 6
అభివ్యక్తి	2 8	కామమృతం	0 2
పాటరామాయణము	1	కాంతోధికాంతం	0 2
అధ్యాత్మికచరితము	1	లక్ష్మణమృతం	0 2
కుశలపులయద్దం	0	విక్రమార్కునికథ	0 2
పెద్దకుశలకథ	0	మహాపురుషుల చరితము	0 4
చిన్నకుశలకథ	0	అంధోదేవియకథానికాంక్ష11	0 4
అంకాయాగము	0 2	దీపా పాద 111	0 6
ధర్మాంగపదము	0 4	దేవతాశంకరచరితము	0 8
కళింధిపదము	0 4	రామదాసుచరితము	0 4
మలచరితము	0 4	యల్లరామదాసుచరితము	0 4
విరాటపర్వపదము	0 4	మరికృష్ణాచరితము	0 4
లక్ష్మణమార్గపదము	0 2	వలచరితము	0 4
మరికృష్ణ	0 4	మరికృష్ణనీల	0 4
రామరాజముద్దం	0 8	పరామర్శదాసుచరితము	0 4
మహాకవిమహాకవి	0 8	మహాకవిమహాకవి	0 5
భారతం 18 పర్వములుపదము	1 0	తారకామృతసారము	0 7
శ్రీరామాయణ పాద 111	0 12	అధ్యాత్మికచరితము	0 8
గాత్రమహాకవిరామాయణపాద 11	0 12	చాందర్యముకథ	0 4
,,	0 12	చారిత్రామాయణం	0 2
పారంగధరకాండ	0 2	కాలజ్ఞానతత్వము	0 4
మంగళహారతులస్యము	0 8	వచనకాలజ్ఞానము	0 2
మంగళహారతులస్యముశేషము	0 4	నింహచలశ్రీమహాకవి	0 4
అధ్యక్షాచరితము	0 10	శ్రీరంగమహాకవి	0 4
మహాకవిచరితము 20 పర్వములు	0 8	జగన్నాథమహాకవి	0 2
మహాకవి	0 6	కాంతోధికాంతము	0 2
మహాకవి	0 4	అచంద్రానిందనామములు	0 2
దేవికాంతాంతము	0 6	హాస్యపుపాటలు	0 4
పురాణపద్యము	0 6	మహాకవికథలు	0 8
		నవ్యలరామాయణం	1 0

కర్తా అచ్చయ్య అండ్ సన్స్,

బుక్మెన్, రాజమండ్రి

10840

